

7/18472 - 6K-14

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

11.11.2019

Sayı : 69602026-610 - 49816543

Konu : Soru Önergesi (7/18472)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27.09.2019 tarihli ve 43452547-120.07-E.535066 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan Ordu Milletvekili Sayın Dr. Mustafa ADIGÜZEL tarafından verilen 7/18472 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı (2 sayfa)

Adres : Üniversiteler Mah.Dumlupınar Bulvarı No:151
Çankaya/ANKARA

Tel :
Elektronik Ağ : <http://www.ticaret.gov.tr>

Bilgi İçin : Soru Önergeleri Birimi

Fax : 0312449 13 41

E-Posta : stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Ordu Milletvekili Sayın Dr. Mustafa ADIGÜZEL'e ait 7/18472 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-5) Ticaret borsalarının kuruluş ve işleyişine ilişkin hususlar 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu ve bu Kanun uyarınca yayımlanan yönetmeliklerle düzenlenmiştir.

Anılan Kanunun 28'inci maddesinde ticaret borsaları, Kanunda yazılı esaslar çerçevesinde borsaya dahil maddelerin alım satımı ve borsada oluşan fiyatlarının tespit, tescil ve ilânı işleriyle meşgul olmak üzere kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip kurumlar olarak tanımlanmıştır.

Kanunun 46'ncı maddesinin birinci fıkrasında, borsaya tâbi maddelerin en az miktarları üzerinde yapılan alım satım muamelelerinin borsalara tescili zorunlu olduğu; ikinci fıkrasında ise borsalarca gösterilen yerlerde yapılan işlemlerin aynı gün, borsa dışında alınıp satılmasına müsaade edilen maddelere ait işlemlerin en geç otuz gün içinde tescil ettirileceği hüküm altına alınmıştır.

Anılan mevzuat hükümlerine istinaden borsalarca açıklanan fiyatlar; yapılan tescillere ait beyannamelerin tasnif edilerek tespit edilen fiyatların asgari azami ve ortalama olarak ilan edilmesinden ibaret olup, borsaların doğrudan fiyat belirleme yetkisi bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, borsalarca fiyatların tespiti ve ilanı hususunda Borsa Muamele Yönetmeliği'nin 71'inci maddesinde belirtilen usul ve esaslar dâhilinde yapılmakla birlikte, Bakanlığımızca periyodik olarak veya şikâyet üzerine gerçekleştirilen denetim ve incelemelerde işlemlerin mevzuata uygunluğu takip edilmektedir.

Soru önergesine konu husus Bakanlığımızca takip edilmekte olup, konu hakkında Ordu Ticaret Borsasından bilgi talep edilmiş olup anılan Borsadan alınan yazıda; "Borsalarınca, 5174 sayılı Kanun'un 46'ncı maddesinin ikinci fıkrasına uygun olarak borsalarca gösterilen yerlerin dışında gerçekleşen işlemlerin en geç otuz gün içinde tescil ettirilebileceği hükmü çerçevesinde, Muhtasar Beyanname verme zorunluluğu bulunan 30 günlük yasal süre içinde gerçekleştirilen "Hususi Muamele" olarak tescil ve ilan edilmiş, %50 randımanlı 1 kg kabuklu fındığın "Müstahsilden Tacire Satış" şeklinde sınıflandırılan hazır muamele fiyatı olduğu" ifade edilmiştir.

Ayrıca; Bakanlığımızın ilişkili kuruluşu Rekabet Kurumu'ndan alınan bilgilere göre;

Soru önergesinde bahsi geçen fındık piyasasına ilişkin aynı veya benzer konulu şikâyetler üzerine Rekabet Kurulu birçok inceleme yapmış ve kararlar almıştır. Bu doğrultuda yapılan ön araştırmalar sonucunda alınan Kurul kararları kapsamında özellikle kabuklu fındık alım fiyatlarının oluşumunda 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a aykırı eylemler inceleme altına alınmıştır. Bahsi geçen ön araştırmalar kapsamında, fındık alım piyasasında faal teşebbüslerin, 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil edecek nitelikte bir anlaşma veya uyumlu eylem içerisinde olduklarına dair somut bir delil elde edilememiştir. Yine de

piyasa yapısının rekabet karşıtı bir anlaşmanın bulunduğu piyasalarla bir benzerlik gösterip göstermediği noktasında incelemeler yapılmışsa da rekabet karşıtı bir anlaşmanın varlığına işaret edecek bir bulguya rastlanılmamıştır.

Bununla birlikte, söz konusu dönemlerde fındık piyasasına ilişkin şikayetlerin artış göstermesi üzerine, Kurul tarafından 24.11.2016 tarihinde sektör araştırması yapılmasına karar verilerek münferit şikayetler üzerine inceleme yapılmasının ötesinde, sektördeki sorunun kaynağı tespit edilmeye çalışılmıştır. Söz konusu kapsamlı çalışma sonucunda 24.05.2018 tarihinde Fındık Sektör Araştırması Raporu yayımlanmış olup anılan Sektör Raporunda özetle; dünya fındık üretiminin büyük çoğunluğunun Türkiye'ye ait olmasına rağmen en düşük verimliliğin de yine Türkiye'de yetiştirilen fındıkta görüldüğü, sektörde lisanslı depoculuk faaliyetlerinin yaygın olmaması nedeniyle sistemin spekülasyona açık hale geldiği, sektördeki iş yapma teamülleri ve alışkanlıkların ise lisanslı depoculuğun yaygınlaşmasını engellediği, depolamadan kaynaklanan çeşitli hastalıkların fındıkta değer kaybına yol açtığı sonucuna ulaşılmıştır. Anılan sorunlara ilişkin çözüm önerisi olarak; verimlilik artışını sağlayabilmek için ömrünü tamamlayan fındık bahçelerinin yenilenmesi, üreticinin hastalıklar ve bakım konularında bilinçlendirilmesi, çiftçiye sağlanan desteğin artırılması, lisanslı depoculuk sistemine geçişin desteklenmesi, rekolte tahmin çalışmalarının modern yöntemler kullanılarak yapılması ileri sürülmüştür.

Öte yandan fındık piyasasına ilişkin olarak Kuruma yapılan başvurular titizlikle incelenmekte bu doğrultuda halihazırda incelemesi devam eden bir dosya da bulunmaktadır. Bunun yanında, rekabet ihlallerine ilişkin somut bilgi/belge içeren tüm başvurular 4054 sayılı Kanun ve 2012/2 sayılı Rekabet İhlallerine İlişkin Başvuru Usulüne Dair Tebliğ çerçevesinde belirlenen usul ve yetkiler çerçevesinde ele alınmaktadır.